

СТАНОВИЩЕ

от д-р Живка Стефанова Колева-Златева – проф. в катедра „Обща лингвистика и старобългаристика“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

относно

материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки,

професионално направление 2.1. Филология (славянски езици – съвременен чешки език)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020 г. и в интернет страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологическия факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева от същата катедра.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № Р33-4138 от 25.08.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ ПУ съм определена за член на научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (славянски езици – съвременен чешки език), обявен за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологическия факултет.

За участие в обявения конкурс е подала документи единствено гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева от катедра „Славистика“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи: молба по образец до Ректора за допускане до участие в конкурса, автобиография в европейски формат, диплома за висше образование с придобита образователна степен магистър, диплома за образователна и научна степен „доктор“, списък на публикациите, справка за спазване на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, анотация на материалите по чл. 65 от ПРАСПУ, включваща и самооценка на приносите, декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи, удостоверение за трудов стаж, документи, удостоверяващи учебната работа на кандидатката, документи, удостоверяващи научноизследователската работа на кандидатката, списъци на реализирани преводи и участия в съставяне и редактиране на филологически издания, копия на научните публикации.

Гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева участва в конкурса за „доцент“ с две монографии и 18 статии и доклади от конференции, публикувани в списания и сборници в Бъл-

гария и в чужбина. Едната от монографиите, озаглавена „Вариативност на диалогичния дискурс“, според заявлението на кандидатката, е написана въз основа на защитения от нея дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и представлява преработен и актуализиран вариант на този труд. Втората монография, озаглавена „Особености на проприалната номинация“, е представена като хабилитационен труд за участие в конкурса. По своята проблематика, която е в областта на славянското езикознание (славянско съпоставително езикознание в областта на граматиката, лексикологията, стилистиката, славянска ономастика, текстолингвистика), теорията и практиката на превода (от чешки на български език) и чуждоезиковото обучение (преподаване на чешкия език на българи и българския език на чужденци), представените публикации напълно отговарят на научния профил на обявения конкурс.

И двете монографии на Г. Бакърджиева са публикувани в България, от издателство „Летера“. Десет от статиите и докладите са публикувани в България (в сборници, издадени от различни университети, и в национални научни списания), а 8 – в чужбина (6 в Чехия, 1 в Полша и 1 в Унгария).

Представените от Г. Бакърджиева научни публикации заедно с отчетените от нея цитирания и участия в национални и международни проекти отговарят на националните наукометрични показатели за заемане на длъжността „доцент“, като надхвърлят изискваните 400 точки.

2. Кратки биографични данни за кандидатката

Г. Бакърджиева завършва славянска филология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1989 г. Започва академичната си кариера през 1992 г. като хоноруван преподавател по български език на чуждестранни студенти в Медицинския университет в гр. Пловдив, където преподава до 1993 г. От 1993 г. започва работа като асистент по чешки език в ПУ „Паисий Хилендарски“, където работи до днес. Преподава български език на чуждестранни студенти и в АМТИИ в гр. Пловдив през периода 1997 – 2000 г. От 2001 до 2002 г. Г. Бакърджиева е лектор по български език в Университета „Адам Мицкевич“ в Полша. Лектор по български език е и в Карловия университет в Чехия от 2010 до 2014 г. и от 2019 до 2020 г. Образователната и научна степен „доктор“ придобива през 2001 г. въз основа на защитен дисертационен труд на тема „Вариативност на диалогичния дискурс“.

3. Обща характеристика на дейността на кандидатката

Преподавателска работа

За времето на своята академична преподавателска кариера Гинка Бакърджиева води практически и лекционни курсове по широк спектър езиковедски дисциплини. Това са лекционни курсове по съвременен български език (морфология, словообразуване, лексикология), съвременен чешки език (фонетика, морфология, словообразуване, лексикология, фразеология), теория на превода, стилистика на превода, културни реалии (за бохемисти), български културни реалии (за българи в Чехия), увод в ономастиката, славянска ономастика,

история на Чехия, южните славяни и Балканите и практически занятия по чешки език, български език за чужденци, включващи различни аспекти на практическото преподаване на езиците. Това многообразие от водени курсове, което е в съответствие с публикационната дейност на Г. Бакърджиева, свидетелстват за готовността на преподавателката да откликва на потребностите и предизвикателствата на учебния процес, а също и за нейната подготовка.

Научна и научно-приложна дейност

Основната част на научните публикации, с които Г. Бакърджиева участва в конкурса, в това число и хабилитационният ѝ труд, са посветени на теоретични и практико-приложни аспекти на ономастиката, в частност на славянската, илюстрирана чрез примери главно от чешки и български. В хабилитационния труд на кандидатката, монографията „Особености на проприалната номинация“, е представен многоаспектен анализ на образуването и функционирането на собствените имена. Те са осмислени не като статично, а като динамично формиране. Динамиката на онимите може да бъде разбрана и обяснена, като се вземат под внимание не само фактори от собствено лингвистично естество, но и фактори, от които като цяло зависи употребата и развитието на езика, а те са от когнитивно, психолингвистично, прагматично, лингвкултурологично, социолингвистично естество. Три типа от тези фактори на езиковия развой и функциониране, а именно прагматичният, социолингвистичният, лингвокултурологичният са във фокуса на вниманието на монографичното изследване на Г. Бакърджиева при разкриване на природата и механизмите на функциониране на онимите. Макар и да не е изтъкнато, е взет под внимание и психолингвистичният аспект, тъй като динамиката на изследваните оними е интерпретирана също и с оглед на техните асоциативни връзки. Акцентирано е също така върху функционалния аспект на собствените имена, които освен индивидуализирането на назовавания обект, могат да изпълняват и редица други функции, като хонорифицираща, емоционално-оценъчна, естетическа, персвазивна и пр. Подробно са анализирани протичащите между класовете на апелативната и проприалната лексика процеси на проприализация, трансонимизация, апелативизация. Разгледани са и приложни аспекти на ономастиката, а именно въпроси на превода на собствените имена и на усвояването им в чуждоезиковото обучение. Не е случайно, че именно тези приложни аспекти са привлекли вниманието на авторката, тъй като транслатологията и чуждоезиковото обучение са във фокуса на нейното внимание като учен, преводач и преподавател. На ономастиката са посветени също 11 от представените от кандидатката статии. Напълно естествено е, че в една или друга степен въпроси, разгледани в тези статии, са включени и в хабилитационния труд. Направените в тези публикации изводи относно възникването и динамиката на собствените имена и изпълняваните от тях функции при съобразяването с комплекс от фактори, чрез съпоставителното съсредоточаване на вниманието върху различни славянски езици (чешки и български) са приноси за съвременната лингвистика в теоретично, практическо и приложно отношение. Многоаспектността на изследователския подход може да бъде определена като главен принос на тези публикации. Именно многоаспектността дава възможност за постигане на цялостност в осмислянето на даден езиков феномен.

В останалите седем статии, с които Г. Бакърджиева участва в конкурса, са разгледани практико-приложни въпроси на превода (с оглед на чешкия и българския език), на чуждоезиковото обучение (също с оглед на чешкия и българския език) и въпроси на лексикологията (енантиосемия, употреба на деминутивите, образуване и употреба на фразеологични изрази с повторения), осмислени също и с оглед на превода и чуждоезиковото обучение. Значимостта на тези публикации е преди всичко практико-приложна с оглед на усвояването на чешкия и българския език от носители на други езици и превода на текстове между тези езици.

4. Оценка на личния принос на кандидатката

Нямам основание да се съмнявам в това, че формулираните от Г. Бакърджиева приноси и представените резултати са нейно лично дело.

5. Критични забележки и препоръки

Представената продукция напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Нямам забележки, които да са актуални с оглед на това, дали Г. Бакърджиева заслужава да заеме тази академична длъжност.

6. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от кандидатката. Материалите, с които участва в конкурса, я представят като задълбочен учен и авторитетен и отговорен преподавател.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“. Кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, които не включват трудовете, въз основа на които е получила ОНС „доктор“. Това са трудове с безспорни научни и научно-приложни приноси. Те представят Г. Бакърджиева като компетентен учен и преподавател, чиято преподавателска работа стъпва на задълбочена научна подготовка и изследователски опит, които са в областта на преподаваните учебни дисциплини. Затова напълно убедено изразявам своето категорично мнение, че гл. ас. д-р Гинка Александрова Бакърджиева заслужава да бъде избрана за доцент по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (славянски езици – съвременен чешки език), и ще гласувам за изготвяне на предложение от научното жури до ФС на Филологическия факултет в ПУ „Паисий Хилендарски“ за нейния избор на тази позиция.

30.10.2020 г.

Член на научното жури:
(проф. дфн Живка Колева-Златева)